

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Miljøteknikk Terrateam

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 21. Tillatelsen gjelder fra 15. juni 2016. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 15. mai 2024 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Bedriften må på forhånd avklare med Miljødirektoratet dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen fire år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Miljødirektoratet kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Miljøteknikk Terrateam
Beliggenhet/gateadresse	Mo industripark, Tungtransportveien 19, 8626 Mo i Rana
Postadresse	Postboks 167, 8601 Mo i Rana
Kommune og fylke	Rana, Nordland
Org. nummer (bedrift)	943 719 721
Gårds- og bruksnummer	20/1051
NACE-kode og bransje	38.320 Sortering og bearbeiding av avfall for materialgjenvinning
Kategori for virksomheten ¹	5.1 Sluttbehandling eller gjenvinning av farlig avfall 5.4 Deponier 5.5 Midlertidig lagring av farlig avfall 5.6 Underjordisk lagring av farlig avfall med en total kapasitet på mer enn 50 tonn

Miljødirektoratets referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2016.0431.T	1833.0032.01

Tillatelse gitt: 15. juni 2016	Endringsnummer: 14	Sist endret: 15. mai 2024
Ragnhild Orvik seksjonsleder		Kaisa Gjertsen seniorrådgiver

¹ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	27.04.2017	4.6	Fastsettelse analyseparametere og analysefrekvens i overvåkingsprogram for sige- og grunnvann
		5.1	Utslippsgrense for PFAS endret
		14	Presisering av vilkår
		Vedlegg 2	Utdatert avfallsstoffnummer 7141 tatt ut
2	13.07.2017	1	Tidsbegrenset tillatelse til behandling og deponering dioksin- og furanholdig avfall
3	16.11.2017	1	Oppdatert endringsnummer og fjernet utgått tillatelse til behandling og deponering dioksin- og furanholdig avfall
4	19.12.2017	1	Tillatelse til å deponere aktivt kull
5	7.2.2020	1	Forlenget driftstid for deponiet til 2031, endret vilkår for hvor aktivt kull fra Celsa Armeringsstål kan deponeres
		4.2	Endring av deponikategori
		4.3	Endrede vilkår for deponering av ordinært avfall Fastsettelse av krav til geologisk barriere
		4.4	Fastsettelse av stedsspesifikke mottakskriterier
		4.5	Krav om at sigevann skal samles opp Spesifiserte krav til tetting av sprekker
		4.7	Endrede krav til overvåking av grunnvannsbrønner
			Endret utslippsgrense for Pb, Cd, Cu og Zn
		5.1	Krav til diffuse utslipp til vann
		5.2	Utredningspunkter om utslippspunktet, gassdannelse, permeabilitet til avfallet og diffuse utslipp, prioriterte stoffer
6	12.2.2021	1	Tillatelse til lengre lagringstid for 1 IBC med syre (til 1.9.2021)
		2.6	Oppdatert tekst om finansiell sikkerhet
		4.4	Grenseverdi for TSS er endret til grenseverdi for TDS
		15	Frist i punkt 15.4, 15.5 og 15.6 er endret
7	5.8.2021	1	Tillatelse til mottak av økt mengde avfall samt flere avfallsstoffnummer Fjernet tillatelse til lengre lagringstid for 1 IBC med syre
		3	Endret tittel på punkt 3
		3.5	Lagt til nytt punkt 3.5; Krav til dokumentasjon ved agglomerering

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
8	2.5.2022	1 2.6	Tidsbegrenset tillatelse til økt lagring av farlig avfall Oppdatert tekst om finansiell sikkerhet
9	19.1.2023	1 2.6	Tidsbegrenset tillatelse til økt lagring av farlig avfall Oppdatert tekst om finansiell sikkerhet
10	12.05.2023	4.7	Endret krav til overvåking av grunnvann
11	16.06.2023	1	Endret sluttdato for midlertidig mengdegrense for lagring av farlig avfall Fjernet vilkår for lagring i perioden 02.05.22 til 18.01.23
12	14.12.2023	1 2.6	Endret sluttdato for midlertidig mengdegrense for lagring av farlig avfall. Endret mengdegrense Endret vilkår for finansiell sikkerhet
13	4.4.2024	Forside 4.4 4.7	Forside Endret grenseverdi for utlekkingspotensial for totalt oppløst stoff (TDS) Nytt vilkår om overvåking av gassdannelse i etterdriftsfasen
14	15.5.2024	4.7 5.1 5.1 5.1 5.1	Nytt vilkår om analyse av DBT i grunnvann Endret utslippsgrense for DBT 8:2 FTOH fjernet fra liste over regulerte PFAS-forbindelser PFBS er inkludert i liste over regulerte PFAS-forbindelser Utslippsgrense for PCB er tatt ut av tillatelsen

1. Rammer for virksomheten

Tillatelsen gjelder mottak, lagring, behandling og deponering av avfallsfraksjonene gitt i Tabell 1. Grenseverdiene for avfallet gitt i Tabell 1 gjelder ved mottak av avfallet, det vil si før avfallet blir behandlet. Mengdegrensene regnes som et gjennomsnitt over fem år. Vilkår knyttet til behandlet avfall som skal deponeres er gitt i punkt 3.2, 4.3 og 4.4.

Bedriften kan årlig deponere 100 000 tonn ordinært avfall og stabilt ikke-reaktivt farlig avfall i Mofjellet Gruber. Deponiet kan driftes ut år 2031. Det skal foretas fullstendig utstøpning av profilet til gruvegangene.

Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

Maksimal mengde farlig avfall lagret på bedriftens område skal ikke overstige 6 200 tonn. Fra 13. desember 2023 til 31. desember 2024 tillattes lagring av inntil 16 800 tonn farlig avfall. Avfallet kan lagres i inntil tre år før det går til behandling.

Tabell 1: Avfallsfraksjoner og mengder Miljøteknikk Terrateam har tillatelse til å motta og behandle. Grenseverdiene for avfallet gjelder ved mottak av avfallet.

Behandling	Mengde	Krav
Stabilisering og deponering	100 000 tonn/år	Uorganisk ordinært og farlig avfall jf. avfallsforskriften kap. 11 vedlegg 2. TOC innhold under 5 % og organiske miljøgifter under grenseverdien for farlig avfall jf. avfallsforskriften kap. 11 vedlegg 2. Avfallet skal tilhøre et av avfallsstoffnummer gitt i vedlegg 2 til tillatelsen.
Agglomerering	60 000 tonn/år	<u>Avfallsstoffnummer:</u> 7095 metallhydroksidslam 7096 slagg, blåsesand, flygeaske, bunnaske og katalysatorer 7097 uorganiske løsninger og bad 1601 rene masser - kvarts eller kalkstein 1603 lett forurensede masser - kvarts eller kalkstein 1604 forurensede masser - kvarts eller kalkstein 1671 slagg, støv, bunnaske og flygeaske 1672 blåsesand 1681 slam, uorganisk med gjenvinnbart innhold av metall eller kvarts 1699 blandet uorganisk materiale 1700-serien, plast 1800-serien, gummi 9913 utsortert brennbart avfall
Biologisk behandling	Mengden til behandling skal til enhver tid ikke overstige 200 tonn Årlig 40 000 tonn	Uorganisk ordinært og farlig avfall jf. avfallsforskriften kap. 11 vedlegg 2. THC innhold under 10 % og organiske miljøgifter under grenseverdien for farlig avfall jf. avfallsforskriften kap. 11 vedlegg 2. Avfallet skal tilhøre avfallsstoffnummer 7022.

Bedriften kan deponere aktivt kull fra Celsa Armeringsstål som inneholder kvikksølv, dioksiner og furaner. Innholdet av dioksiner og furaner skal ikke overstige 5 mg/kg. Avfallet skal kun deponeres på områder hvor berget har en tetthet på $K < 10^{-9}$ m/s med minimum 5 m mektighet.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i Vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes punkt 3 til 14.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i punkt 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere direktoratet om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. punkt 12.4.

2.5. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

2.6. Finansiell sikkerhet

Håndtering av farlig avfall

Bedriften skal stille finansiell sikkerhet for kostnader med å ta hånd om alt farlig avfall ved bedriftens anlegg ved nedleggelse, stans, vesentlig mislighold eller ved betalingsproblemer.

---

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter - forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

Sikkerheten skal dekke de kostnader som maksimalt kan tenkes å oppstå sett i lys av hvilke typer farlig avfall som anlegget kan motta og de mengder farlig avfall som lovlig kan lagres, jf. punkt 1 og vedlegg II. Ved eventuell stans eller mislighold av tillatelsen skal garantibeløpet dekke kostnader med å ta hånd om alt farlig avfall ved bedriftens anlegg.

Sikkerhetsstillelsen skal skje i form av panterett til fordel for Miljødirektoratet i sperret bankkonto med et innbetalt beløp tilsvarende det beløp som skal sikres, eller ved en løpende påkravsgaranti fra en norsk bank utstedt til Miljødirektoratet på tilsvarende beløp. Dersom det kan godtgjøres at det vil gi tilsvarende sikkerhet kan direktoratet etter en konkret vurdering akseptere annen form for sikkerhetsstillelse.

Miljødirektoratet vedtok i brev av 2. mai 2022 at påkravsgarantinr. 760636/6508067/2 datert 2. mai 2022 på kr. 28 748 250 er godkjent.

Uten godkjent sikkerhetsstillelse kan det ikke mottas farlig avfall ved anlegget, med mindre direktoratet har innvilget en midlertidig utsettelse av kravet.

Bedriften skal minimum hvert femte år, eller oftere om Miljødirektoratet krever det, vurdere om sikkerhetsstillelsen er tilstrekkelig til å dekke kostnadene med å ta hånd om alt farlig avfall ved bedriftens anlegg ved nedleggelse, stans eller ved betalingsproblemer. Når vurderingen er foretatt, skal den rapporteres til Miljødirektoratet i forbindelse med bedriftens egenrapportering.

Miljødirektoratet tar forbehold om å endre kravet til størrelsen på sikkerheten dersom nye opplysninger eller andre forhold tilsier at dette er nødvendig. Miljødirektoratet kan også stille krav om ytterligere sikkerhet.

Avslutning og etterdrift av deponi

Miljøteknikk Terrateam skal innen 1. juli 2016 ha etablert en finansiell sikkerhet for deponi Mofjeller Gruber for å sikre oppfyllelse av kravene til avslutning og etterdrift av deponiet i denne tillatelsen og avfallsforskriftens kapittel 9 om deponering av avfall. Sikkerheten skal stilles i form av en bankkonto som skal være pantsatt til fordel for Miljødirektoratet ("Sperret konto").

Til Sperret konto skal bedriften innbetale midler som sammen med den renteavkastning som oppnås er tilstrekkelig til å dekke alle kostnader til avslutning av deponi Mofjellet Gruber og etterdrift i minimum 30 år.

Bedriften skal pr 1. juni 2021 ha innbetalt kr 4 271 000,- til Sperret konto. All avkastning på innstående midler skal godskrives Sperret konto. Inn- og utbetalinger, saldo og renteavkastning på Sperret konto skal rapporteres og dokumenteres årlig overfor Miljødirektoratet ved at oppdatert kontoutskrift vedlegges bedriftens egenkontrollrapportering.

Bedriften skal minst hvert femte år, eller oftere om Miljødirektoratet krever det, vurdere om sikkerhetsstillelsen er tilstrekkelig til å dekke kostnadene til etterdrift. Når vurderingen er foretatt, skal den rapporteres til Miljødirektoratet i forbindelse med bedriftens egenrapportering. Dersom driftsperioden endres, skal Miljødirektoratet orienteres umiddelbart.

Miljødirektoratet tar forbehold om å endre størrelsen på årlig innbetaling dersom nye opplysninger eller andre forhold tilsier at dette er nødvendig. Miljødirektoratet kan også stille krav om ytterligere sikkerhet.

Alle utbetalinger fra Sperret konto skal godkjennes av Miljødirektoratet. Bedriften kan ved utgangen av hvert kalenderår kreve utbetalt et beløp fra Sperret konto som tilsvarer de dokumenterte

kostnadene som bedriften har hatt til avslutning og etterdrift av deponi Mofjellet Gruber i løpet av året. Dersom kostnadene har vært høyere enn forutsatt, kan Miljødirektoratet redusere eller nekte utbetaling for å sikre en tilstrekkelig finansiell sikkerhet for resten av etterdriftsperioden. Miljødirektoratet er ikke bundet av de antakelser om utbetalinger og utbetalingstidspunkter som er foretatt av bedriften i forbindelse med beregningen av kostnader til avslutning og etterdrift.

Ved utløpet av etterdriftsperioden på 30 år, vil forurensningsmyndigheten foreta en vurdering av forurensningssituasjonen ved deponiet. Hvis forholdene finnes å være tilfredsstillende skal eventuelle midler som ikke har blitt benyttet til avslutning eller etterdrift av deponiet tilbakeføres til bedriften”.

2.7. Krav til regnskap ved lagring av farlig avfall

Lagret farlig avfall skal medtas i bedriftens årlige regnskap i tråd med regnskapsloven slik at de fremtidige kostnadene til behandlingen av dette avfallet fremkommer i regnskapet.

2.8. Krav til kompetanse

Bedriften skal i den daglige driften råde over dokumentert kompetanse i kjemi/biologi/fysikk på høyskole/universitetsnivå. Alle som håndterer farlig avfall på bedriften skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering. Bedriften skal også råde over tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet.

2.9. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert, jf. internkontrollforskriften³ § 5 punkt 7.

3. Krav til mottak, behandling og lagring av avfall

3.1. Deklarering av farlig avfall

Ved mottak av farlig avfall skal bedriften ha etablert et system som sikrer at mottatt farlig avfall er deklarerert eller lovlig importert slik at den videre håndtering kan skje på en forsvarlig måte, jf. avfallsforskriften³ § 11-12 og § 11-13.

3.2. Behandlingsmåter

Ordinært og farlig avfall som deponeres i gruva skal gjennomgå en behandling før deponering slik at kriteriene fastsatt i punkt 4.4 overholdes. Det er forbudt å uttynne eller blande avfallet utelukkende i den hensikt å oppfylle disse kriteriene.

Biologisk behandling av oljeforurensset jord ved bruk av næringsstoffer og eventuell detergent skal finne sted på tett dekke i et avgrenset område av gruva. Det skal ikke være utslipp av miljøgifter fra behandlingen.

Produktene fra agglomerering av støv og slam skal gå til gjenvinning. Behandlingen skal foregå i et lukket system. Det skal ikke være utslipp av miljøgifter fra behandlingen.

---

³ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004.

3.3. Lagring

Mottatt avfall skal ikke lagres lenger enn tre år før det går til behandling.

3.4. Vilkår ved lagring av ordinært og farlig avfall

Farlige kjemikalier og farlig avfall skal lagres iht. gjeldende forskrifter⁴. Vilkåret om lagring av farlig avfall i tillatelsen gjelder uavhengig av mengde ved lagring av farlig avfall på behandlingsanlegg for farlig avfall.

I tillegg til kravene i forurensningsforskriften kapittel 18, gjelder følgende for lagring av ordinært- og farlig avfall:

Dokumentasjon:

- Enhver lagring av ordinært- og farlig avfall skal være basert på risikovurdering.
- Bedriften skal etablere tilstrekkelige rutiner og systemer for raskt å oppdage og korrigere uregelmessigheter som lekkasjer og annet.
- Bedriften skal gjennomføre regelmessig tilstandskontroll av tanker som inneholder farlig avfall.
- Bedriften skal ha dokumentert oversikt over lagret farlig avfall og dokumentasjonen skal lagres i minst tre år.

Krav til lager:

- Ordinært og farlig avfall skal lagres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning.
- Lagret ordinært- og farlig avfall skal til enhver tid ha tilstrekkelig tilsyn.
- Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Vi kan godta annen lagringsmåte dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.
- Lageret for ordinært og farlig avfall skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang.

Barrierer:

- Tanker som inneholder farlig avfall skal ha oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum. Når oppsamlingsarrangementet omfatter flere tanker, skal kapasiteten minst tilsvare 110 % av den største tankens volum.
- Tanker som inneholder farlig avfall skal ha et system som hindrer overfylling til omgivelsene.

Sammenblanding av avfall:

- Farlig avfall som ved kontakt eller sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med god avstand.
- Sammenblanding av forskjellige typer farlig avfall, og sammenblanding av ordinært avfall og farlig avfall, skal ikke forekomme med mindre det letter den videre behandlingen.
- Det er ikke lov å fortynne farlig avfall slik at det blir ordinært avfall
- Det er ikke lov å fortynne farlig avfall utelukkende med hensikt å oppfylle utlekkingskravene gitt i avfallsforskriften kap. 9 vedlegg II.

Ekstern lagring av farlig avfall:

- Miljødirektoratet skal underrettes om lagring av farlig avfall ved eksterne permanente eller midlertidige installasjoner. Bedriften må sørge for at slik lagring gjøres med nødvendig tillatelse for lagringen og at avfallet omfattes av godkjent finansiell sikkerhet, jf. punkt 2.6.

---

⁴ Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 18: Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall og Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11: Farlig avfall

Lageroversikt over avfall:

- Bedriften skal ha et system for registrering av ordinært- og farlig avfall.
- Lageret for ordinært- og farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer ordinært- og farlig avfall er lagret.
- Bedriften skal årlig rapportere et avfallsregnskap som viser en oversikt over ordinært- og farlig avfall som er lagret, behandlet og sendt videre, jf. punkt 13.7.

3.5. Krav til dokumentasjon ved agglomerering

Miljødirektoratet stiller følgende vilkår for å tillate ytterligere avfallsstoffnummer til agglomerering:

- I. Bedriften skal dokumentere at de utfører agglomerering basert på bestilling fra kunde og basert på kundens resept
- II. Bedriften skal journalføre hvem de mottar avfall fra
- III. Bedriften skal journalføre hvem de selger agglomerat til
- IV. Bedriften skal dokumentere hva agglomeratet skal brukes til hos den som kjøper det

4. Krav til deponi Mofjellet gruber

4.1. Krav til deponi

Deponiet skal drives i henhold til avfallsforskriften kap. 9.

4.2. Kategori

Deponiet Mofjellet Gruber er klassifisert som et underjordisk deponi for farlig avfall, jf. avfallsforskriften kap. 9.

4.3. Avfallstyper og utforming av deponiet

Miljødirektoratet gir tillatelse til deponering av stabilt, ikke-reaktivt uorganisk farlig avfall og ordinært avfall, jf. tillatelsen punkt 1, i Mofjellet Gruber.

Det ordinære avfallet skal benyttes i behandling av farlig avfall og skal erstatte bruk av rene masser. Ordinært avfall skal ikke oppta deponikapasitet som kunne vært brukt til farlig avfall.

Det skal foretas fullstendig utstøpning av gruvegangene. Det skal ikke stå vann på det aktuelle deponiområdet under utstøpning.

Bedriften skal arbeide for å redusere mengdene som deponeres mest mulig. Avfall som lett kan materialgjenvinnes skal ikke deponeres. Bedriften skal løpende vurdere muligheten for alternativ disponering av de avfallstyper som er tillatt deponert.

Det skal være etablert prosedyrer og rutiner for avfallsmottak, drift, vedlikehold, kontroll og overvåking av deponiet i driftsfasen i samsvar med kravene i avfallsforskriften kap. 9.

Bunn- og sidetetting

Deponiet skal utformes slik at det gir minst mulig forurensning av jord, overflatevann og grunnvann, og at man unngår setninger.

Den geologiske barrieren skal oppfylle krav til permeabilitet og tykkelse i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg 1 punkt 3.2: Permeabilitet $\leq 1 \times 10^{-9}$ m/s og tykkelse minst 5 meter.

Dersom den naturlige geologiske barrieren på stedet ikke oppfyller dette kravet kan den suppleres kunstig eller styrkes på annen måte som gir tilsvarende beskyttelse.

Det er gitt unntak fra krav om kunstig tetningsbembran og drenslag, jf. bedriftens miljørisikoanalyse av 31. mai 2018.

4.4 Stedsspesifikke mottakskriterier

Følgende stedsspesifikke mottakskriterier er fastsatt for deponiet:

- Avfall som deponeres skal være behandlet ved stabilisering/solidifisering med sement
- En herdetid på 1 måned er en del av avfallsbehandlingen
- Det skal ikke være vann i kontakt med avfallet i løpet av herdetiden
- Det skal kun deponeres masser i områder som er fri for vann. Deponeringsområdet skal holdes fritt for vann under herdeprosessen
- Når avfallet er herdet i 1 måned skal grenseverdiene for utlekking gitt i tabellen under være overholdt
- Det behandlede avfallet skal ha en bufferkapasitet på maksimalt 3 når det legges i deponiet

Bedriften skal har rutiner for testing og dokumentasjon på at mottakskriteriene er overholdt. Testing skal gjennomføres i samsvar med kravene i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II.

Grenseverdier for utlekkingspotensial på deponerte avfallet (etter herding)

Parameter	L/S = 10 l/kg ved ristetest med partikkelstørrelse < 4 mm mg/kg tørrstoff	C ₀ (L/S = 0,1 l/kg) ved kolonnetest mg/l
Arsen	25	3
Barium	300	60
Kadmium	5	1,7
Krom total	70	15
Kobber	100	60
Kvikksølv	2	0,3
Molybden	30	10
Nikkel	40	12
Bly	50	15
Antimon	5	1
Selen	7	3
Sink	50	60
Klorid	75 000	40 000
Fluorid	500	120
Sulfat	50 000	17 000
Løst organisk karbon (DOC)	2 000	1 500
TDS (totalt oppløst stoff)	190 000	-

4.5. Krav som gjelder for driftsfasen

Det skal utarbeides en plan for drift, overvåking og kontroll ved deponiet med følgende punkter: rutiner for mottak av avfall, deponering, overvåking, sikkerhetstiltak, dokumentert kompetanse, kontroll og vedlikehold, samt tiltak for å redusere lokale ulemper.

Alt avfall som deponeres skal kontrolleres og registreres før deponering, jf. avfallsforskriften §§ 9-11 og 9-12.

Det skal gjennomføres nødvendige tiltak for å redusere mengden sigevann i deponiet til et minimum. Åpninger som leder vann inn i deponiet skal tettes. Bedriften skal ha en dokumentert plan for tetting av lekkasjepunkter. Bedriften skal også dokumentere hvor det er gjennomført tett tiltak, beskrive tiltaket og anslå effekt av tiltaket.

Sigevann fra deponiet skal samles opp. Sigevannet skal føres til renseanlegg fra 1. november 2021.

4.6. Avslutning og etterdrift

Avslutning og etterdrift av deponiet skal følge foreløpig avslutnings- og etterdriftsplan av 23. november 2015. Endelig avslutnings- og etterdriftsplan skal sendes til Miljødirektoratet for behandling i god tid før avslutning av deponiet, senest et halvt år før deponering avsluttes.

Deponiet eller en del av det kan bare anses som avsluttet dersom Miljødirektoratet har gjennomført sluttinspeksjon på stedet, og har funnet at vilkårene for avslutning er oppfylt. Vi skal varsles i god tid før deponiet planlegges avsluttet jf. forurensningsloven § 20. Bedriften skal sende søknad om opphør av etterdriftsfasen.

4.7. Overvåking og kontroll i driftsfasen og etterdriftsfasen

Bedriften plikter å sørge for vedlikehold, kontroll og overvåking av deponiet så lenge Miljødirektoratet mener det er nødvendig. Hensikten med overvåkingsprogrammet er å dokumentere effekten av sigevannet (med sigevann mener vi her forurenset vann som har vært i kontakt med avfall og forurenset gruvevann, heretter kalt sigevann) og eventuell påvirkning på resipienter.

Overvåkingsprogrammet skal dekke grunnvann og utpumpet sigevann, samt prøvetakings- og analysefrekvens, jf. avfallsforskriften kap. 9 vedlegg III. Prøvetakings- og analysefrekvens er angitt i tabellen som følger under.

Prøvene av sigevann skal analyseres for parameterne gitt i punkt 5.1 i denne tillatelse.

Prøvene av grunnvann skal analyseres for metallene angitt i punkt 5.1, PFAS, TBT og DBT.

Grunnvannet skal overvåkes totalt i seks brønner.

Overvåking av overflatevann skal utføres iht. punkt 14. Overvåkingen skal legges opp slik at eventuelle endringer i utslippsforholdene fra deponiet fanges opp.

	Prøvetakings- og analysefrekvens i driftsfasen
Sigevannsmengde	Kontinuerlig
Sigevannets sammensetning	Månedlig
Grunnvannsnivå	Kontinuerlig
Grunnvannets sammensetning	Kvartalsvis i Brønn 1, 2 og 3 Årlig i Brønn 4, 6 og 7 TBT og DBT skal analyseres en gang i året i alle brønner

I etterdriftsfasen skal overvåkingen omfatte gassdannelse i områder nedstrøms deponiet der det er deponert avfall med høyt innhold av lett bionedbrytbart organisk materiale.

5. Utslipp til vann

Virksomheten har ikke utslipp av prosessavløpsvann fra behandlingsanleggene.

5.1. Utslippsbegrensninger

Følgende utslippsbegrensninger gjelder for utpumpet sigevann:

Utslippskomponent	Utslippsgrenser		Gjelder fra:
	Konsentrasjon µg /liter (månedsmiddel)	Maksimalt årlig utslipp kg/år (kalenderår)	
As	5	0,5	15.06.16
Pb	50	3,5	01.11.2021
Cd	25	1,5	01.11.2021
Cu	50	4,0	01.11.2021
Ni	75	7	15.06.16
Zn	12 800	700	01.11.2021
Hg	0,1	0,01	15.06.16
sumPAH16 ⁵	3,5	0,35	15.06.16
PFAS ⁶	0,5	0,046	26.04.17
TBT	0,005	0,0005	15.06.16
DBT	0,012	0,01	15.05.2024
Utpumpet sigevann	250 m ³ /døgn		15.06.16

Det kan også forventes et utslipp av krom i størrelsesorden 30-300 gram per år og av oktylfenol på 1-10 gram per år. Utslipp som overstiger disse forventede mengdene og som utfra en miljømessig vurdering kan ha vesentlig betydning, vil ikke være lovlige i henhold til denne tillatelsen.

Det kan også forventes et mindre utslipp av cyanid, samt utslipp av klorid og sulfat.

Punkt 13 om utslippskontroll og rapportering gjelder også for utslipp av disse seks stoffene. Miljødirektoratet vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette mer presise og eventuelt også strengere grenser.

5.2. Utslippsreducerende tiltak, renseanlegg m.m.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet og i henhold til forurensingsforskriften⁷.

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Virksomheten plikter å ha best mulig drift av egne renseinstallasjoner. Dette omfatter både å ha kontroll med at renseinstallasjoner har tilstrekkelig kapasitet til å behandle de faktiske belastninger, og at det benyttes optimale driftsbetingelser.

5.4. Kjølevann

Bedriften har ikke tillatelse til utslipp av kjølevann.

⁵ Som angitt i NS-ISO 28540:2011

⁶ PFAS består av følgende forbindelser: PFOS, PFOA, PFBS, 6:2 FTS, C9-C14 PFCA (PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTDA), PFHxS, N-EtFOSA, N-Me FOSA, N-EtFOSE og N-Me FOSE

⁷ Forurensingsforskriften kapittel 15 krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann

5.5. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

5.6. Sanitæravløpsvann

Bedriften plikter å følge de krav kommunen stiller for utslipp av sanitæravløpsvann. Denne tillatelsen griper ikke inn i kommunens rett til å stille krav ved eventuell tilknytning til kommunalt nett.

5.7. Mudring

Dersom det som følge av bedriftens virksomhet skulle vise seg å være nødvendig med mudring, skal det innhentes nødvendig tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Slik mudring må bekostes av bedriften.

6. Utslipp til luft

6.1. Utslippsbegrensninger

Det kan forventes et utslipp av støv fra rensfilteret i Hall 2 i størrelsesorden opp til 200 kg per år. Støvet kan inneholde en mindre andel av arsen, bly, kadmium, krom og kvikksølv. Utslipp som overstiger disse forventede mengdene og som utfra en miljømessig vurdering kan ha vesentlig betydning, vil ikke være lovlige i henhold til denne tillatelsen. Punkt 13 om utslippskontroll og rapportering gjelder også for utslipp av disse stoffene. Miljødirektoratet vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette mer presise og eventuelt også strengere grenser.

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og rensanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

6.2. Krav til utslippspunkter

Avgasser fra eksisterende anlegg/prosessenheter tillates ledet ut gjennom eksisterende utslippssystem.

For nye utslippspunkter skal det foretas spredningsberegninger som viser maksimale bakkekonsentrasjoner av relevante forurensningskomponenter under de mest ugunstige spredningsforhold som kan forekomme. Både bidraget fra nye utslippspunkter og fra eksisterende kilder, samt bakgrunnsnivå, skal synliggjøres. Konsentrasjonene skal vurderes i forhold til forurensningsforskriftens kapittel 7⁸ eller andre relevante normer og retningslinjer for luftkvalitet. Spredningsberegningene skal foretas av en uavhengig og kompetent aktør og skal forelegges Miljødirektoratet i god tid før byggestart. Miljødirektoratet kan om nødvendig stille nærmere krav til plassering og høyde på nye utslippspunkter.

6.3. Luktutslipp

Tiltak for å minimalisere luktutslipp skal foretas slik at bedriftens virksomhet ikke medfører luktulempe som sjenerer lokale beboere.

6.4. Forbruk av brensel

Ved bruk av fyringsolje skal gjeldende lover og regler følges.

---

⁸ Jf. forurensningsforskriften kapittel 7 Lokal luftkvalitet.

7. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen⁹/Miljødirektoratet.

8. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.5 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.¹⁰

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹¹ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

9. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som fritt feltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Hverdager (06-18)	Kveld (18-22) samt søn- og helligdager (06-18)	Natt (22-06)
50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

⁹ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

¹⁰ Jf. produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

¹¹ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

Støygrensene gjelder ikke for ny bebyggelse av forannevnte type som blir etablert på steder der støybidraget fra bedriften overskrider eller forventes å kunne overskride fastsatte grenser i tillatelsen.

10. Energi

10.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. punkt 2.5 og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

10.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

10.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. punkt 13.7.

11. Avfall

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av produsert avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften.

Avfall som oppstår i bedriften skal søkes utnyttet i bedriftens produksjon. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt fastsatt i denne tillatelsen.

Dersom virksomheten medfører at det oppstår avfall eller farlig avfall som bedriften selv ikke kan håndtere på lovlig måte, skal dette avfallet leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg senest ett år etter at det er produsert.

12. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

12.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

12.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

12.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

12.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹². Bedriften skal også så snart som mulig underrette Miljødirektoratet i slike tilfeller.

12.5. Rapportering i forhold til krav om beredskap

Bedriften skal rapportere om status for og utviklingen av beredskapen mot akutt forurensning på standardiserte skjemaer som sendes ut årlig av Miljødirektoratet. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Miljødirektoratet forutsetter at bedriftene kan legge frem mer utfyllende dokumentasjon, for eksempel ved tilsyn, om bedriftens aktiviteter knyttet til miljørisikoanalysen, de forebyggende tiltakene og beredskapen.

13. Utslippskontroll og rapportering til Miljødirektoratet

13.1. Utslippskontroll

Bedriften skal gjennomføre målinger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene. Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte:

- komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller forskrifter
- andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering. Veilederen er lagt ut på www.miljodirektoratet.no.

Bedriften skal ha et måleprogram som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

13.2. Måleprogram

Når bedriften utarbeider måleprogrammet, skal den:

- velge prøvetakingsfrekvenser som gir representative prøver

---

¹² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

- vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking - analyse - beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også fremgå av måleprogrammet. Det skal gå fram av måleprogrammet hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

13.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelser er forsvarlig kvalitetssikret bl.a. ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Miljødirektoratet kan videre godta at annen metode benyttes dersom særlige hensyn tilsier det.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten.
- delta i ringtester for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier når bedriften selv analyserer
- jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier

13.4. Journalføring

Bedriften skal føre journal for farlig avfallsvirksomheten hvor alle nødvendige opplysninger for mottak, lagring, behandling og viderelevering av farlig avfall ivaretas. Journalen skal være lett tilgjengelig ved inspeksjon. De skal oppbevares i minst tre år. Miljødirektorat kan pålegge bedriften å sende forurensningsmyndighetene eller andre som myndighetene bestemmer, kopi eller sammendrag av journaler.

Bedriften skal påse at det føres journal over ekstra prøvetaking. Journalen med kopier av analyserapportene skal oppbevares i minst tre år.

13.5. Avfallsoversikt

Bedriften skal årlig utarbeide en avfallsoversikt som gjør rede for mengder og typer farlig avfall og ordinært avfall som er:

- mottatt
- behandlet
- sendt videre
- lagret på bedriftens område ved årets slutt (31. desember)

Denne avfallsoversikten er nå en del av den årlige egenkontrollrapporteringen til Miljødirektoratet. Se også punkt 13.7.

13.6. Deponiet

Bedriften skal årlig rapportere minimum følgende for deponiet:

- Totalt deponert avfallsvolum og deponiets gjenværende kapasitet
- Typer og mengder deponert avfall for rapporteringsåret
- Relevante overvåkingsdata

Hensikten med rapporteringen er å dokumentere at deponiet driftes i henhold til tillatelsen. Rapportering skal skje senest 1. mars påfølgende år og elektronisk via Altinn, jf. tillatelsens punkt 13.7.

13.7. Rapportering til Miljødirektoratet

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere utslippsdata fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

14. Overvåking av resipient og rapportering til Miljødirektoratet

Bedriften skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker økologisk og/eller kjemisk tilstand i resipienten. Overvåkingen skal gjennomføres med følgende intervall i de av vannforekomstene bedriften har eller har hatt en virksomhet som de kan påvirke tilstanden til:

Ranfjorden:

- Miljøgifter i biota hvert år
- Miljøgifter i sediment hvert 3. år
- Bløtbunnsfauna hvert 3. år

Mobekken:

- Miljøgifter og klorid i vann hvert år

Tverråga, Skarbekken og Råjernsmyra:

- Miljøgifter i vann hvert 6. år
- Bunndyr i Tverråga hvert 6. år

For Miljøteknikk Terrateam AS innebærer dette at bedriften skal overvåke Ranfjorden og Mobekken.

For de større undersøkelsene i Ranfjorden hvert 3. år der flere parameter inngår, samt for undersøkelsene i Tverråga hvert 6. år, skal forslag til program for overvåkingen oversendes Miljødirektoratet senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Dersom bedriftens utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres kan det bli aktuelt å gjennomføre neste undersøkelse på et tidligere tidspunkt og endre intervall for overvåking.

Overvåkingen skal gjennomføres etter vannforskriftens bestemmelser. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra bedriften. Påvirkning av utslipp fra aktive deponier skal også overvåkes. Overvåkingen skal belyse bedriftens bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

Overvåkingsprogrammet skal utarbeides i samarbeid med nødvendig fagekspertise, og overvåkingen skal også gjennomføres av uavhengig fagekspertise. Plassering av prøvetakingspunkter og begrunnelse for plassering, hvilke stoffer som vil bli analysert samt frekvens for prøvetaking skal beskrives i programmet. Hvordan og i hvilke medier (biota, sedimenter etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også begrunnes.

Data som fremskaffes ved vannovervåking, inklusivt sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>). Data rapporteres på Vannmiljøes importformat; <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no> . Her finnes importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøes kodeverk. Overvåkingsrapporter skal oversendes Miljødirektoratet med kopi til Fylkesmannen innen 1. mars året etter undersøkelsene er gjennomført.

Bedriften gjennomførte første overvåking av vannforekomstene i henhold til dette kravet i 2015. Videre intervall for overvåking tar utgangspunkt i denne undersøkelsen.

15. Undersøkelser og utredninger

15.1. Tilstandsrapport for forurenset grunn og grunnvann

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn, herunder faren for spredning på bedriftsområdet, jf. punkt 7. Bedriften skal derfor kartlegge forurenset grunn og grunnvann på bedriftsområdet i henhold til Miljødirektoratets veileder for utarbeidelse av tilstandsrapport.

Resultatet fra undersøkelsen ble oversendt Miljødirektoratet 4. mai 2018 og følges opp som egen sak.

15.2. Flytte utslippspunkt og fordrøye sigevannet

Bedriften skal utrede muligheten for å flytte utslippspunktet. Utredningen skal minimum omfatte:

- etablering av egen utslippsledning til Ranfjorden
- muligheten til å føre utslippet til hovedavløpet til Mo Industripark.

Bedriften skal også utrede muligheten for å tilpasse utslippene til vannføringen i bekken slik at ikke EQS overstiges i bekken. Utredningen skal omfatte etablering av fordrøyning av sigevannet. Utredningen skal dekke stoffer det finnes EQS for, samt klorid og eventuelt andre stoffer som kan være skadelig for ferskvann.

Kostnadene for tiltakene skal beskrives. Utredningen skal sendes Miljødirektoratet innen 1. november 2021.

15.4 Permeabilitet til stabilisert avfall

Bedriften skal redegjøre for permeabiliteten i deponert avfall og hvordan en permeabilitet på minst 1×10^{-9} m/s kan oppnås for ulike blandinger av avfall. Redegjørelsen skal sendes Miljødirektoratet innen 9. februar 2021.

15.5 Utredning av diffuse utslipp

Bedriften skal redegjøre for sine diffuse utslipp til luft og vann ved å

- kartlegge kilder til diffuse utslipp
- anslå størrelse på det diffuse utslippet per kilde
- anslå hvilke stoffer, herunder prioriterte miljøgifter, disse utslippene kan inneholde. Bedriften skal utføre nødvendige målinger for å kunne bestemme innhold av de ulike stoffene i utslippene
- foreta en miljørisikovurdering av disse utslippene

Utredningen skal sendes Miljødirektoratet innen 1. april 2021.

16. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Miljødirektoratet på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

17. Eierskifte

Hvis driftsansvarlig selskap overdras til ny eier, eller får ny eier med bestemmende innflytelse over selskapet, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest en måned etter eierskiftet. Et eierskifte medfører ingen endring/bortfall i sikkerhet stilt av selskapet og/eller sikkerhet stilt av tredjepart, herunder bankgaranti. Forurensningsmyndigheten kan etter søknad fra driftsansvarlig selskap, eier eller mulig fremtidig eier godkjenne endringer/ombytte av garantier og sikkerhet stilt av eier og/eller bank så fremt det dokumenteres at dette vil gi en tilfredsstillende sikkerhet.

Dersom det driftsansvarlige selskapet skal fusjonere, fisjonere, på annen måte omdannes eller selskapet skal overføre den forurensende virksomheten til nytt ansvarlig selskap, skal dette meddeles Forurensningsmyndigheten. Nytt driftsansvarlig selskap kan ikke drive i henhold til tillatelsen før Forurensningsmyndigheten har mottatt og godkjent ny tilfredsstillende finansiell sikkerhet fra det nye driftsansvarlige selskapet. Tidligere driftsansvarlig selskap er ansvarlig etter tillatelsen frem til slik godkjenning er gitt.

18. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Miljødirektoratet kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulige erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti allerede stillet iht. tillatelsen løper videre inntil Miljødirektoratet etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹³. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Miljødirektoratet innen tre måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Miljødirektoratet i god tid før start er planlagt.

19. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

---

¹³ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
--	-----------------------------------

Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA - C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA
Tinnorganiske forbindelser	
Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	
PAH	
Ftalater	
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP
Bisfenol A	
BPA	
Siloksaner	
Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4
Benzotriazolbaserte UV-filtre	
2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350

VEDLEGG 2

Avfallsstoffnummer som kan behandles og deponeres av Miljøteknikk Terrateam. Avfallet må i tillegg oppfylle kravene gitt i punkt 1 i tillatelsen.

Avfallsstoffnr.	Avfallstype
7022	Oljeforurensset masse
7030	Oljeemulsjoner, sloppvann
7031	Oljeholdige emulsjoner
7051	Maling, lim og lakk
7081	Kvikksølvholdig avfall ¹⁴
7091	Uorganiske salter og annet fast stoff
7095	Metallhydroksidslam
7096	Slagg, støv, flyveaske, katalysatorer, blåsesand m.m.
7097	Uorganiske løsninger og bad
7100	Cyanidholdig avfall
7122	Sterkt reaktivt stoff
7131	Syrer, uorganiske
7132	Baser, uorganiske
7133	Rengjøringsmidler
7134	Surt organisk avfall
7135	Basisk organisk avfall
7142	Oljebasert borevæske
7143	Kaks med oljebasert borevæske (inkludert slurrifisert kaks)
7144	Vannbasert borevæske som inneholder farlige stoffer
7145	Kaks med oljebasert borevæske som inneholder farlige stoffer
7165	Prosessvann, vaskevann
7220	Fotokjemikalier
1399	Blandet glass ¹⁵
1601	Rene masser
1603	Lett forurensede masser
1604	Forurensede masser
1605	Rene masser fra mudring
1606	Forurensede masser fra mudring
1611	Betong uten armeringsjern
1612	Betong med armeringsjern
1613	Tegl og takstein
1614	Forurensset betong og tegl
1615	Gips
1617	Mineralull
1618	Keramikk og porselen
1671	Slagg, støv, bunnaske og flyveaske
1672	Blåsesand

¹⁴ Omfatter ikke metallisk kvikksølv

¹⁵ Omfatter kun glassavfall det ikke er returordning for

Avfallsstoffnr.	Avfallstype
1681	Slam, uorganisk
1699	Blandet uorganisk materiale
1700-serien	Plast
1800-serien	Gummi
2221	Uorganiske kjemikalier
9913	Utsortert brennbart avfall